

10th
ANNIVERSARY
OF NARESUAN UNIVERSITY
PUBLISHING HOUSE

เกาหลีเหนือ และเกาหลีใต้

มองผ่านประเด็นการรวมประเทศ

วิเชียร อินทะสี

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University Publishing House
www.nupress.grad.nu.ac.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

วิเชียร อินทะสี.

เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ : มองผ่านประเด็นการรวมประเทศ.-- พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564.
352 หน้า.

1. เกาหลี -- การเมืองการปกครอง. 2. เกาหลี (เหนือ) -- ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ -- เกาหลี (ใต้). I. ชื่อเรื่อง

320.09519

ISBN 978-616-426-222-5

ISBN (e-book) 978-616-426-223-2

สพน. 92

ราคา 300 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564

สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร ห้ามการลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร เท่านั้น

ผู้จัดพิมพ์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

มีวางจำหน่ายที่ 1. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารวิทยกิตติ ชั้น 14 ซอยจุฬาลงกรณ์ 64 ถนนพญาไท

แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศาลาพระแก้ว กรุงเทพฯ โทร. 0 2218 7000-3

สยามสแควร์ อาคารวิทยกิตติ กรุงเทพฯ โทร. 0 2218 9881, 0 2255 4433

มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก โทร. 0 5526 0162-5

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา โทร. 0 4421 6131-2

มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โทร. 0 3839 4855-9

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (ร.จปร.) จังหวัดนครนายก โทร. 0 3739 3023, 0 3739 3036

จัดสรรจามจรี กรุงเทพฯ โทร. 0 2160 5301

มหาวิทยาลัยพะเยา โทร. 0 5446 6799, 0 5446 6800

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทร. 0 4492 2662-3

สาขาย่อยคณะครุศาสตร์จุฬาฯ โทร. 0 2218 3979

สาขาหัวหมาก โทร. 0 2374 1378

2. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาคารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0 2579 0113

3. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาคารอเนกประสงค์ ชั้น 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถนนพระจันทร์

แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0 2613 3899, 0 2623 6493

สาขา ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 0 5394 4990-1

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา โทร. 0 7428 2980, 0 7428 2981

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา โทร. 0 7329 9980

4. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร อาคารมหารธรรมราชา

จังหวัดพิษณุโลก 65000 โทร. 0 5596 8833 ถึง 8836

กองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ทางวิชาการของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

ออกแบบปกและรูปเล่ม สัญญา จันทรา

พิมพ์ที่ บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด 6/1 นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ซอยเสรีไทย 58
แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกของสำนักพิมพ์
และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย
<http://www.thaibooksociety.com>

กรณีต้องการสั่งซื้อหนังสือปริมาณมาก หรือเข้าซื้อเหมาติดต่อได้ที่
ฝ่ายจัดจำหน่ายสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

✉ nuph@nu.ac.th

📞 สำนักอินโฟเทควิทยาสงคราม

☎ 0 5596 8833-8836

🌐 nu_publishing

LINE @nupress

f @thailibraryforall

พิมพ์บน
กระดาษคุณภาพ เพื่อลดงานคุณภาพ
กระดาษแบบยั่งยืน

คำนำ

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 บรรดาดินแดนหรือประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมต่างมุ่งหวังในการประกาศเอกราช ถ้าประเทศที่เป็นเจ้าอาณานิคมเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในสงคราม กอปรกับหลักการกำหนดอนาคตตนเองของประชาชน (self-determination of peoples) ในหลักการ 14 ประการ (Fourteen Points) ของประธานาธิบดีวูดโรว์ วิลสัน (Woodrow Wilson) แห่งสหรัฐอเมริกา จึงเป็นความหวังให้ประชาชนในดินแดนอาณานิคมจัดตั้งรัฐบาลขึ้นปกครองตนเอง เกาหลีซึ่งถูกญี่ปุ่นยึดครองเป็นอาณานิคมมาตั้งแต่ ค.ศ. 1910 ประชาชนที่รวมตัวเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวก็ได้เรียกร้องเอกราชตลอดมา แต่ประสบความล้มเหลว จวบจนญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนเกาหลีจึงคาดหวังว่าเกาหลีต้องได้รับเอกราช และมีรัฐบาลที่เป็นตัวแทนประชาชนปกครองประเทศ

แต่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 มหาอำนาจฝ่ายสัมพันธมิตรตกลงกันให้เกาหลีอยู่ในภาวะทรัสตี (trusteeship) หรือภาวะพิทักษ์ของมหาอำนาจไประยะเวลาหนึ่ง เพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับการปกครองตนเอง เกาหลีจึงจะได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม การที่ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ในสงคราม เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 ก่อนที่มหาอำนาจคาดการณ์ไว้ สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต จึงตกลงกันแบ่งพื้นที่รับผิดชอบที่เส้นขนานที่ 38 ในการปลดอาวุธทหารญี่ปุ่น เนื่องจากหวั่นเกรงว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะยึดครองคาบสมุทรเกาหลีแต่ฝ่ายเดียว แต่เมื่อภารกิจดังกล่าวเสร็จสิ้น มหาอำนาจทั้งสองกลับไม่สามารถร่วมมือกันในการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นปกครองเกาหลีในที่สุดเส้นขนานที่ 38 จึงกลายเป็นเส้นแบ่งดินแดนระหว่างเกาหลีใต้กับเกาหลีเหนือ เมื่อสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตสนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นที่กรุงโซลและกรุงเปียงยางตามลำดับใน ค.ศ. 1948

การแบ่งเกาหลีและการก่อตั้งเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือดังกล่าว ถือเป็น การตอบสนองต่อเจตนารมณ์และประโยชน์ของมหาอำนาจ มากกว่าการตอบ สอนงต่อเจตนารมณ์และประโยชน์ของประชาชนเกาหลี การแข่งขันในการเป็นรัฐบาล ที่ชอบธรรมของประชาชนเกาหลี ความขัดแย้งในด้านอุดมการณ์ และความแตกต่าง ในข้อเสนอการรวมประเทศ รวมทั้งการแข่งขันการขยายอิทธิพลระหว่างมหาอำนาจ ที่หนุหลังเกาหลีแต่ละฝ่าย จึงนำไปสู่สงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950-1953 ซึ่งผลของสงครามก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวในการรวมเกาหลีโดยใช้ กำลังทหาร

ภายหลังสงครามเกาหลี ผู้นำเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต่างได้เสนอแนว นโยบายหรือข้อเสนอการรวมเกาหลีขึ้น เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งพิจารณา แต่โดยทั่วไป บรรดาข้อเสนอได้ถูกปฏิเสธจากอีกฝ่ายหนึ่ง แต่เมื่อสภาพแวดล้อมอาจมาจากภายนอก หรือภายในเปลี่ยนแปลง หรือการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เกาหลีทั้งสองจึงผ่อนปรนท่าทีต่อกัน โดยการจัดเจรจาและได้บรรลุความตกลง ร่วมกัน ดังความตกลงใน ค.ศ. 1972 และ 1991 และการประชุมสุดยอดผู้นำ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ใน ค.ศ. 2000, 2007 และ 2018 อย่างไรก็ตาม บรรดา ความตกลงร่วมกันดังกล่าว กลับนำไปสู่การปฏิบัติแต่เพียงบางส่วน ด้วยเหตุนี้ ความขัดแย้งระหว่างเกาหลีทั้งสองจึงดำรงอยู่ เพราะความร่วมมือและความปรองดอง ระหว่างกันได้เกิดขึ้นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ในขณะที่เดียวกันความตึงเครียด บนคาบสมุทรเกาหลีก็ไม่ใช่ว่าจะยุติเฉพาะเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ และประเด็น การรวมประเทศเท่านั้น แต่หากมีมหาอำนาจอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังประเด็น การพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ สำหรับประเด็นหลังนี้ดูเหมือนทำให้ ประเด็นการรวมประเทศกลายเป็นประเด็นรอง

หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนกำหนดเป้าหมายในการอธิบายและสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีทั้งสอง โดยพิจารณาจากประเด็นการรวมประเทศ

ในช่วงเหตุการณ์สำคัญระหว่างประเทศ 2 เหตุการณ์ คือ ยุคสงครามเย็นและยุคหลังสงครามเย็น ดังนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้กำหนดนโยบายและกระบวนการทางการเมืองในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จึงแตกต่างกัน รวมทั้งบทบาทของตัวแสดงอื่น โดยเฉพาะมหาอำนาจ และสภาพแวดล้อมภายนอกของเกาหลีทั้งสอง ซึ่งจะช่วยให้ได้คำตอบต่อคำถามที่ว่าทำไมเกาหลีทั้งสองจึงยังไม่สามารถรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ในสมัยที่การแข่งขันด้านอุดมการณ์ยุติลง นอกจากนั้น เป้าหมายของหนังสือเล่มนี้ก็มีลักษณะคล้ายกับหนังสือเล่มก่อนของผู้เขียนที่ชื่อ “เกาหลีในช่วงอลหม่าน ค.ศ. 1864-1953 : การรุกรานจากต่างชาติ การตกเป็นอาณานิคม การแบ่งแยกและสงครามเกาหลี” กล่าวคือ เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนิสิตนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีทั้งสองกับมหาอำนาจ การเมืองในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ การเมืองระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออก และประวัติศาสตร์เกาหลี รวมทั้งนิสิตที่ศึกษาในวิชาเอเชียตะวันออกร่วมสมัย และการเมืองระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออก คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งผู้เขียนเป็นผู้รับผิดชอบ ในขณะเดียวกันย่อมเป็นประโยชน์ต่อครูอาจารย์ นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและการอ้างอิง

ในการเขียนหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้รับประโยชน์ในด้านแนวคิดและความรู้จากรายงานผลการวิจัย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเวทีสัมมนา การประชุม และการพบปะกันในหลายโอกาสกับนักวิชาการ รวมทั้งประโยชน์จากหนังสือและบทความของนักวิชาการและบุคคลต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ มาใช้ประกอบการเขียน ผู้เขียนขอถือโอกาสนี้ขอบคุณอย่างสูงต่อคณาจารย์ที่ให้การศึกษอบรมด้านเกาหลี ในขณะที่ศึกษาอยู่ที่กรุงโซล ศาสตราจารย์คิมยูอิน (Kim Youen) คิมจงกอล (Kim Jong Gul) คิมย็อนคยู (Kim Younkyoo) และฮงโยงพโย (Hong Yong Pyo) มหาวิทยาลัยฮันยาง (Hanyang University) นัมซองอูก (Nam Sung Wook)

มหาวิทยาลัยโคเรีย (Korea University) โชยุนยอง (Cho Yun Young) มหาวิทยาลัย
ชุงอัง (Chung-Ang University) ปักฮย็องจุง (Park Hyeong Jung) สถาบันเพื่อ
การรวมชาติแห่งเกาหลี (Korea Institute for National Unificaton) และนักวิชาการ
คณาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่มีได้ออกนามมา ณ ที่นี้ รวมทั้งผู้ประเมินซึ่งให้ข้อคิดเห็นที่เป็น
ประโยชน์

สุดท้าย ส่วนดีของหนังสือเล่มนี้ ขอมอบแต่บิดาและมารดาที่มอบโอกาส
สำคัญแก่ผู้เขียนได้เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ภายหลังเรียนจบชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 7 รุ่นแรกของโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ซึ่งนับเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตใน
สังคมเกษตรกรรมขณะนั้น ในขณะเดียวกันขอมอบต่อสมาชิกในครอบครัว ส่วนความ
บกพร่องใด ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน

วิเชียร อินทะสี

การถอดเสียงภาษาเกาหลี

การถอดเสียงภาษาหรืออักษรเกาหลีเป็นอักษรโรมัน (Romanization) มีระบบที่ใช้กันแพร่หลาย คือ แมกคูน ไรช์ชาวเออร์ (McCune-Reischauer) และระบบการถอดเสียงภาษาเกาหลีเป็นอักษรโรมันที่ปรับปรุง (Revised Romanization of Korean) ซึ่งรัฐบาลเกาหลีได้ประกาศใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2000 โดยทั้ง 2 ระบบได้ถอดเสียงภาษาหรืออักษรเกาหลีเป็นอักษรโรมันแตกต่างกัน เช่น คิมกั๋ง (ชื่อภูเขา) จูเซซาซาง (แนวคิดจูเซ) ซูวอน (ชื่อเมือง) พย็องอันใต้ (ชื่อจังหวัด) ระบบแมกคูน ไรช์ชาวเออร์เขียนได้ดังนี้ **Kūmgangsān Chuch'esasang Suwŏn P'yŏngannam-do** แต่ระบบการถอดเสียงภาษาเกาหลีเป็นอักษรโรมันที่ปรับปรุงเขียนได้ดังนี้ **Geumgangsān Juchesasang Suwon Pyeongannam-do**

ชื่อบุคคล สถานที่ และอื่น ๆ ที่เป็นภาษาเกาหลี ซึ่งปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนใช้ระบบการถอดเสียงภาษาเกาหลีเป็นอักษรโรมันที่ปรับปรุง และการเขียนชื่อนามสกุลของบุคคลได้ยึดตามแบบคนเกาหลีใช้ กล่าวคือ เขียนนามสกุลก่อนแล้วตามด้วยชื่อ โดยนามสกุลและชื่อเขียนติดกัน เช่น คิมแดจุง (Kim Dae-jung) อีก็อนฮี (Lee Kun-hee) ซอแดซุก (Suh Dae-sook) ยกเว้นในบางกรณีที่เขียนชื่อก่อนนามสกุล เช่น อีซึงมัน (Syngman Rhee) ด้านนามสกุลที่คุ้นเคยหรือแพร่หลายในเกาหลีได้มาก 3 อันดับแรก คือ คิม (Kim, Gim) อี (Lee, Li, Rhee) และปัก (Park, Bak, Pak) โดยมีการประมาณการว่าประชาชนเกาหลีได้เกินกว่าร้อยละ 40 มีนามสกุลคิม อี และปัก

สารบัญ

คำนำ.....	I
การถอดเสียงภาษาเกาหลี.....	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และประเด็นการรวมประเทศ	1
รัฐและระบบระหว่างประเทศ.....	4
กระบวนการทางการเมืองและนโยบายต่างประเทศ.....	8
บริบททางการเมืองภายในและภายนอกต่อนโยบายต่างประเทศ.....	11
บทที่ 2 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ในยุคสงครามเย็น.....	19
ข้อเสนอการรวมเกาหลีของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้.....	20
▪ ข้อเสนอการรวมเกาหลีในการประชุมที่เจนีวา	20
▪ ข้อเสนอการรวมเกาหลีของสมัชชาประชาชนสูงสุด และพรรคคนงานเกาหลี	23
- ข้อเสนอการรวมเกาหลีภายใต้ระบบสมัชชาประชาชน ของเกาหลีเหนือ	25
- แลกเปลี่ยนแนวคิดการรวมประเทศอย่างสันติของเกาหลีใต้.....	27
ความตกลงระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้เกี่ยวกับการรวมประเทศ.....	28
▪ แลกเปลี่ยนร่วมเหนือและใต้ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1972	28
ปัจจัยนำไปสู่ความตกลงแนวทางการรวมประเทศ (แลกเปลี่ยนร่วมเหนือ และใต้ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1972)	34
▪ สภาพแวดล้อมทางการเมืองภายนอกของเกาหลีทั้งสอง.....	34

- ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียต.....	35
- การปรับท่าทีระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน	43
- ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับสหภาพโซเวียต.....	54
- ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับจีน.....	62
- ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้กับสหรัฐอเมริกา	69
■ การปรับท่าทีระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้.....	73
■ การนำแถลงการณ์ร่วมระหว่างผู้นำเกาหลีทั้งสองไปดำเนินการ ...	83

บทที่ 3 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ในระยะแรกของช่วงหลังสงครามเย็น...91

การสร้างความปลอดภัยระหว่างเกาหลีทั้งสอง.....	92
ปัจจัยนำไปสู่ความตกลงเบื้องต้นเหนือและใต้ ค.ศ. 1992	95
■ สภาพแวดล้อมทางการเมืองภายนอกของเกาหลีทั้งสอง.....	95
- การสิ้นสุดสงครามเย็น.....	95
■ การปรับท่าทีของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้	100
อุปสรรคการนำความตกลงเบื้องต้นเหนือและใต้ไปดำเนินการ	113
■ สภาพปัญหาที่เกาหลีเหนือเผชิญในช่วงหลังสงครามเย็น.....	113
■ วิฤตตินิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งแรก.....	119

บทที่ 4 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรกและครั้งที่ 2.....125

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรกและผลของการประชุม.....	125
ปัจจัยนำไปสู่การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ครั้งแรก.....	126
■ แนวนโยบายของประธานาธิบดีคิมแดจุง.....	126

▪ แนวนโยบายของคิมจองอิล	134
การนำความตกลงจากการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรก ไปดำเนินการ	138
▪ โครงการท่องเที่ยวบริเวณภูเขาคิมกั๋ง.....	139
▪ นิคมอุตสาหกรรมแคซอง.....	140
การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 2 และผลของการประชุม.....	146
อุปสรรคการสร้างความปลอดภัยและความร่วมมือสู่การรวมเกาหลี.....	149
▪ การปรับเปลี่ยนท่าทีต่อเกาหลีเหนือของเกาหลีใต้ ในยุคผู้นำอนุรักษนิยม.....	150
▪ ท่าทีของสหรัฐอเมริกาต่อเกาหลีเหนือ.....	157
▪ วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งที่สอง	165
▪ ท่าทีของผู้นำการเมืองในเกาหลีเหนือ.....	171

บทที่ 5 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ในยุคคิมจองอึนและมุนแฮอิน.....179

คิมจองอึน ผู้นำเกาหลีเหนือ.....	180
▪ การเมืองเกาหลีเหนือในยุคคิมจองอึน	181
▪ เศรษฐกิจเกาหลีเหนือในยุคคิมจองอึน.....	193
▪ การต่างประเทศของเกาหลีเหนือในยุคคิมจองอึน.....	202
มุนแฮอิน ผู้นำเกาหลีใต้.....	210
▪ การเมืองเกาหลีใต้ในยุคมุนแฮอิน	212
▪ เศรษฐกิจเกาหลีใต้ในยุคมุนแฮอิน	219
▪ การต่างประเทศของเกาหลีใต้ในยุคมุนแฮอิน	224
การประชุมสุดยอดระหว่างคิมจองอึนกับมุนแฮอิน.....	229
การประชุมสุดยอดระหว่างคิมจองอึนกับโดนัลด์ ทรัมป์.....	237

เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ภายหลังการประชุมสุดยอดที่ปิ่นมุนจอม
และการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเหนือและผู้นำสหรัฐอเมริกา..... 247

บทที่ 6 บทสรุป..... 253

ภาคผนวก..... 265

ภาคผนวก ก. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้..... 266

ภาคผนวก ข. ลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเกาหลีเหนือ
และเกาหลีใต้ ช่วง ค.ศ. 1910-2019 272

บรรณานุกรม..... 281

ดัชนี..... 331

X

บทที่ 1 บทนำ

เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และประเด็นการรวมประเทศ

ในช่วงญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อ ค.ศ. 1945 สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตได้ตกลงกันแบ่งเกาหลีออกเป็น 2 ส่วนที่เส้นขนานที่ 38 เพื่อการปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในดินแดนเกาหลี ทั้งนี้สืบเนื่องจากญี่ปุ่นได้ยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคมตั้งแต่ ค.ศ. 1910 เมื่อภารกิจเสร็จสิ้นลง การจัดตั้งรัฐบาลที่เกิดจากเจตนาธรรมของประชาชนเกาหลีกลับไม่ได้เกิดขึ้น เพราะมหาอำนาจทั้งสองต่างสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่มีอุดมการณ์สอดคล้องกับตนจัดตั้งรัฐบาล ท่ามกลางการคัดค้านของประชาชนเกาหลี โดยเกาหลีส่วนใต้ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของสหรัฐอเมริกาในการปลดอาวุธทหารญี่ปุ่น ได้จัดตั้งรัฐบาลและสถาปนาสาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) หรือเกาหลีใต้ขึ้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1948 สำหรับเกาหลีส่วนเหนือ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของสหภาพโซเวียต ได้จัดตั้งรัฐบาลและสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's

Republic of Korea) หรือเกาหลีเหนือขึ้นในเดือนกันยายนปีเดียวกัน ความแตกต่างด้านอุดมการณ์ระหว่างรัฐบาลเกาหลีทั้งสอง และการมีมหาอำนาจที่ต่างแข่งขันกันขยายอิทธิพลให้การหนุนหลังแต่ละฝ่าย จึงทำให้นโยบายหรือข้อเสนอแนวทางในการรวมเกาหลีทั้งสองเข้าด้วยกัน ไม่เกิดผลขึ้นด้วยการเจรจา ในที่สุดความขัดแย้งได้เกิดเป็นสงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950-1953 ซึ่งผลลัพธ์ของสงครามก็ไม่ได้ทำให้เกาหลีเหนือ และเกาหลีใต้กลับมารวมกัน

ตลอดช่วงสงครามเย็นความขัดแย้งระหว่างค่ายเสรีกับค่ายคอมมิวนิสต์ นับว่ามีอิทธิพลสำคัญต่อการดำเนินท่าทีต่อกันของเกาหลีทั้งสอง โดยแต่ละฝ่ายได้ใช้ความพยายามในการล้มล้างอีกฝ่ายหนึ่ง ดังการส่งกองกำลังพิเศษข้ามพรมแดนเพื่อสังหารผู้นำ การก่อวินาศกรรม และการปะทะกันด้วยอาวุธบริเวณพรมแดน แต่เมื่อสหรัฐอเมริกาและจีนเริ่มปรับท่าทีต่อกัน เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ก็ได้ผ่อนปรนท่าทีแข็งกร้าวที่มีต่อกันลง ด้วยการเปิดเจรจา และสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกัน ดังการลงนามแถลงการณ์ร่วม เมื่อ ค.ศ. 1972 ซึ่งมีเป้าหมายในการลดความขัดแย้ง และการสร้างความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การรวมประเทศ อย่างไรก็ตามการนำข้อตกลงไปปฏิบัติกลับไม่บรรลุผล ถัดมาเมื่อเข้าสู่ช่วงหลังสงครามเย็น การล่มสลายของระบอบคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียต และยุโรปตะวันออก นับว่าเป็นสิ่งท้าทายสำคัญต่อผู้นำการเมืองในเกาหลีเหนือ ในการรักษาระบอบการเมืองแบบคอมมิวนิสต์ และระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมให้ดำรงอยู่ เพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อผลกระทบให้เกาหลีเหนือต้องสูญเสียการสนับสนุนด้านการเมือง การทหาร และเศรษฐกิจจากพันธมิตรเดิม ด้วยเหตุนี้ เกาหลีเหนือ จึงพยายามลดผลกระทบดังกล่าว ด้วยการเปิดเจรจากับเกาหลีใต้ และสามารถบรรลุความตกลงกันใน ค.ศ. 1991 โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างความปลอดภัย ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ เกาหลีเหนือยังได้แสดงเจตนากรณีในการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

บทที่ 2

เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ในยุคสงครามเย็น

ความขัดแย้งระหว่างผู้นำการเมืองของเกาหลีทั้งสองเกี่ยวกับการรวมประเทศ ได้นำไปสู่สงครามเกาหลีช่วง ค.ศ. 1950-1953 โดยมีมหาอำนาจให้การสนับสนุนแต่ละฝ่ายส่งทหารเข้าร่วมรบ แต่การใช้กำลังทางทหารก็ไม่สามารถทำให้เกาหลีทั้งสองกลับเข้าร่วมเป็นเกาหลีเดียวได้ แม้คู่กรณีการสู้รบได้ลงนามในความตกลงสงบศึก (armistice) เพื่อยุติการสู้รบในสงครามเกาหลี เมื่อ ค.ศ. 1953 แต่ความแตกต่างด้านอุดมการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของเกาหลีทั้งสอง จีน และสหภาพโซเวียต ซึ่งให้ความสนับสนุนเกาหลีเหนือ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้ความสนับสนุนเกาหลีใต้ ต่างได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ดังการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของอีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งความไม่มั่นใจว่าเมื่อเกาหลีทั้งสองรวมกันเป็นหนึ่งเดียวแล้ว เกาหลีจะวางตัวเป็นกลางหรือเป็นพันธมิตรกับฝ่ายใด ฉะนั้นภายหลังจากลงนามในความตกลงสงบศึกสงครามเกาหลี การเจรจาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ ในประเด็นการเมือง และการเจรจาเพื่อจัดทำสนธิสัญญาสันติภาพ ตามเจตนารมณ์ความตกลงสงบศึกจึงไม่บรรลุผล ดังการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UN General Assembly) ในเดือน

สิงหาคม ค.ศ. 1953 และการประชุมที่เจนีวา (Geneva) ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1954 เมื่อการประชุมระดับพหุภาคีล้มเหลวในการแก้ไขปัญหา ในช่วงเวลาถัดมาผู้นำการเมืองหรือองค์กรต่าง ๆ ของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ จึงเสนอแนวนโยบายการรวมเกาหลีให้อีกฝ่ายหนึ่งพิจารณา ซึ่งในบางช่วงทั้ง 2 ฝ่าย สามารถจัดการเจรจาระหว่างกันขึ้น และนำไปสู่การลงนามในความตกลงร่วมกัน ดังแถลงการณ์ร่วมเหนือและใต้ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1972 (South-North Joint Communique of 4 July 1972) ซึ่งมีเป้าหมายในการลดความขัดแย้ง และการสร้างความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การรวมประเทศ ดังนั้น เนื้อหาในบทนี้จึงเป็นส่วนที่นำเสนอ นโยบายหรือข้อเสนอการรวมประเทศของเกาหลีเหนือ และเกาหลีใต้ในยุคสงครามเย็น ความตกลงระหว่างเกาหลีทั้งสอง ปัจจัยที่นำไปสู่ความตกลง และการนำความตกลงไปสู่การปฏิบัติ

ข้อเสนอการรวมเกาหลี ของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ข้อเสนอการรวมเกาหลีในการประชุมที่เจนีวา

การประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งบนคาบสมุทรเกาหลี เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ประการหนึ่งของความตกลงสงบศึก ได้จัดขึ้นที่กรุงเจนีวา เมื่อปลายเดือนเมษายน ค.ศ. 1954 โดยประเทศที่เข้าร่วมประชุม ได้แก่ เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน สหภาพโซเวียต สหรัฐอเมริกา และตัวแทนประเทศที่ส่งทหารเข้าร่วมรบในนามกองกำลังสหประชาชาติ (UN Forces) ซึ่งตัวแทนของเกาหลีเหนือในการประชุม คือ นัมอิล (Nam Il) ได้เสนอแนวทางการรวมเกาหลี โดยประกอบด้วย

บทที่ 3

เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ในระยะแรกของช่วงหลังสงครามเย็น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในของเกาหลีทั้งสอง และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ นับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการปรับท่าทีและความสัมพันธ์ระหว่างกัน การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เห็นได้ชัดในเกาหลีใต้ก็คือ การปฏิรูปการเมืองโดยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขครั้งที่ 9 เมื่อ ค.ศ. 1987 ถือเป็นผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จึงแตกต่างจากในยุค 20 กว่าปีก่อนหน้า ที่ผู้ดำรงตำแหน่งมาจากการรัฐประหาร หรือแม้บางคนผ่านการเลือกตั้ง แต่กลับเป็นการเลือกตั้งที่ทุจริต เมื่อการเมืองเปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตย ผู้สมัครแข่งขันดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีต้องเสนอนโยบายให้ประชาชนพิจารณา เมื่อได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศแล้ว ก็ต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบของประชาชน นอกจากนี้พัฒนาการทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเกาหลีใต้ดังกล่าว การสิ้นสุดสงครามเย็นในปลายทศวรรษที่ 1980 ก็ถือว่ามีอิทธิพลสำคัญต่อเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ในการปรับท่าทีให้สอดคล้องกับนโยบายและท่าทีของมหาอำนาจที่ให้การหนุนหลัง เพื่อไม่ให้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง กลายเป็นสิ่งคุกคามต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ ดังนั้น เนื้อหา

ในบทนี้จึงนำเสนอนโยบายการรวมเกาหลี ซึ่งผู้นำเกาหลีทั้งสองได้เห็นพ้องร่วมกัน การดำเนินการตามนโยบาย และปัญหาที่อุปสรรคที่เกิดขึ้น

การสร้างความปลอดภัย ระหว่างเกาหลีทั้งสอง

เมื่อเกาหลีใต้เข้าสู่ยุคการเปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยใน ค.ศ. 1987 การเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงจากประชาชนในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1987 ผู้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งคือโนแทอู (Roh Tae-woo) ภายหลังจากเข้าดำรงตำแหน่งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1988 ประธานาธิบดีโนแทอูได้เสนอแนวทางการรวมเกาหลี โดยมีสาระสำคัญ คือ การร่วมมือการพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดความสมดุล เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ การยุติการดำเนินวิถีทางการทูตแบบชิงไหวชิงพริบ ในลักษณะการเผชิญหน้ามาเป็นความร่วมมือกัน และเกาหลีใต้ยินดีร่วมมือกับเกาหลีเหนือในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศที่เป็นมิตรกับเกาหลีใต้ ซึ่งได้แก่สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ในทางกลับกันเกาหลีใต้จะดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับสหภาพโซเวียต จีน และประเทศสังคมนิยม (Roh, 1993, pp. 328-330) นอกจากนี้ ประธานาธิบดีโนแทอูยังเสนอแนวทางการรวมประชาคมประชาชาติเกาหลี (Korean National Community Unification Formula) ต่อสมัชชาแห่งชาติ ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1989 โดยการรวมประเทศต้องยึดหลักแห่งความเป็นเอกราช หลักสันติภาพ และหลักประชาธิปไตย พร้อมกันนั้น การรวมประเทศต้องผ่านการเป็นเครือจักรภพเกาหลี (Korean Commonwealth) โดยการจัดตั้งองค์กรและระบุขอบเขตหน้าที่ ดังการกำหนดให้มีสภาประธานาธิบดี

บทที่ 4 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรก และครั้งที่ 2

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรก และผลของการประชุม

ก่อนการเกิดวิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งที่ 2 ใน ค.ศ. 2002 ซึ่งนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างเกาหลีเหนือกับสหรัฐอเมริกา โดยมีเกาหลีใต้และญี่ปุ่นร่วมอยู่ด้วยนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ถือว่าอยู่ในลักษณะการปรองดอง และการร่วมมือกันอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน เพราะประธานาธิบดีคิมแดจุง (Kim Dae-jung) ผู้นำเกาหลีใต้กับคิมจองอิล (Kim Jong-il) ผู้นำเกาหลีเหนือได้ประชุมร่วมกันระหว่างวันที่ 13-15 มิถุนายน ค.ศ. 2000 อันเป็นการประชุมสุดยอดครั้งแรก ระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ นับตั้งแต่เกาหลีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ใน ค.ศ. 1945 ผลจากการประชุมผู้นำทั้งสองได้บรรลุความตกลง ซึ่งสาระสำคัญปรากฏตามแถลงการณ์ร่วมเหนือและใต้ 15 มิถุนายน (June 15 South-North Joint Declaration) ดังนี้ ประการแรก เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ตกลงกันในการแก้ไขปัญหาประเด็นการรวมประเทศอย่างอิสระ โดยผ่านความพยายามร่วมกัน

ของประชาชนเกาหลีทั้งหมด ประการที่ 2 ทั้ง 2 ฝ่ายรับรองว่าข้อเสนอการรวมประเทศตามรูปแบบเครือจักรภพ (commonwealth) ของเกาหลีใต้ และข้อเสนอการรวมประเทศตามรูปแบบสหพันธรัฐแบบหลวม ๆ (low-level federation) ของเกาหลีเหนือ มีความคล้ายคลึงกัน โดยเกาหลีทั้งสองสนับสนุนการรวมประเทศให้เป็นไปตามรูปแบบดังกล่าว ประการที่ 3 ทั้ง 2 ฝ่ายจะจัดการประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเร่งด่วน โดยจะให้มีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยียนระหว่างผู้พลัดพรากจากครอบครัวในช่วงสงครามเกาหลี และปัญหากรณีผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ซึ่งถูกจองจำอยู่ในเกาหลีใต้ ประการที่ 4 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ตกลงกันในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้ง 2 ฝ่าย ให้มีความสมดุลกัน การสร้างความร่วมมือ ความไว้วางใจกัน และการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม กีฬา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ และประการที่ 5 การจัดให้มีการเจรจาในระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อนำความตกลงไปดำเนินการในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ คิมจองอิลได้ตอบตกลงในการเดินทางเยือนเกาหลีใต้ ภายในช่วงระยะเวลาอันเหมาะสม (“South-North joint”, 2000)

ปัจจัยนำไปสู่การประชุมสุดยอด ผู้นำเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ครั้งแรก

นโยบายของประธานาธิบดีคิมแดง

ในสมัยประธานาธิบดีคิมยองซัม (Kim Young-sam) ระหว่าง ค.ศ. 1993-1998 เกาหลีใต้พยายามสร้างความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือ ดังประธานาธิบดีคิมยองซัมตกลงที่จะประชุมสุดยอดกับประธานาธิบดีคิมอิลซุง (Kim Il-sung) ใน ค.ศ. 1994

บทที่ 5 เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ในยุคคิมจองอึนและมุนแจอิน

ภายหลังยุคประธานาธิบดีคิมแดจุง (Kim Dae-jung) และโนมูฮย็อน (Roh Moo-hyun) การผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ กลับปรากฏขึ้นอีกครั้งในยุคมุนแจอิน (Moon Jae-in) ซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเกาหลีใต้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2017 จึงแตกต่างจากในช่วง 10 ปี ก่อนหน้า ซึ่งนักการเมืองแนวอนุรักษนิยมเป็นผู้นำประเทศ โดยรัฐบาลมุนแจอินได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินทำที่ประนีประนอมกับเกาหลีเหนือ ควบคู่ไปกับการอ้างความเป็นพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกา อันเป็นผลให้ประธานาธิบดีมุนแจอิน และคิมจองอึน (Kim Jong-un) ประชุมสุดยอดร่วมกันในเดือนเมษายน ค.ศ. 2018 และการประชุมสุดยอดระหว่างคิมจองอึนกับประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) แห่งสหรัฐอเมริกา เกิดขึ้นในเดือนมิถุนายนปีเดียวกัน ทั้งที่ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้และสหรัฐอเมริกากับเกาหลีเหนือในช่วง ค.ศ. 2016-2017 อยู่ในภาวะตึงเครียด ดังนั้น เนื้อหาในบทนี้จึงเป็นการนำเสนอภาพรวมของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ในยุคคิมจองอึนและมุนแจอินเป็นผู้นำตามลำดับ ในประเด็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง

เกาหลีทั้งสอง และการกำหนดท่าทีในการรวมเกาหลีในอนาคต ในขณะเดียวกันก็นำเสนอประเด็นการประชุมสุดยอดระหว่างคิมจองอึนกับประธานาธิบดีทรัมป์

คิมจองอึน ผู้นำเกาหลีเหนือ

นับตั้งแต่การก่อตั้งเกาหลีเหนือใน ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา ระบอบการเมืองในเกาหลีเหนือยังคงเป็นแบบเผด็จการ ซึ่งมีพรรคคอมมิวนิสต์หรือพรรคคนงานเกาหลี (Workers' Party of Korea) ผูกขาดอำนาจการเมือง และผู้นำการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสูงสุดในพรรคและรัฐบาลก็ผูกขาดอยู่ที่บุคคลซึ่งมาจากครอบครัวเดียวกัน โดยผู้นำคนแรกคือคิมอิลซ็อง (Kim Il-sung) ถัดมาคือคิมจองอิล (Kim Jong-il) และคิมจองอึน (Kim Jong-un) ตลอดระยะเวลากว่า 70 ปี การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในลักษณะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการตัดสินใจจึงยังไม่ได้เกิดขึ้น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในบางระดับเป็นเพียงการให้ความคุ้มครองแก่ตัวบุคคล เพราะจำนวนผู้สมัครมีเท่ากับจำนวนตัวแทนในเขตการเลือกตั้งนั้น การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในลักษณะตอบสนองหรือสะท้อนความต้องการของประชาชนจึงไม่ได้เกิดขึ้น เป้าหมายสำคัญของผู้นำการเมืองก็คือ การมุ่งรักษาระบอบให้คงอยู่ พร้อมกับการควบคุมประชาชนและกลไกต่าง ๆ ของพรรคคนงานเกาหลีนั่นเอง เพื่อไม่ให้ทำหายหรือล้มล้างระบอบการเมืองที่คิมอิลซ็องวางรากฐานไว้ ดังนั้นจึงไม่ประหลาดใจที่เกาหลีเหนืออยู่ในลำดับต้นของบรรดาประเทศที่รัฐบาลละเมิดหลักการสิทธิมนุษยชน

บทที่ 6 บทสรุป

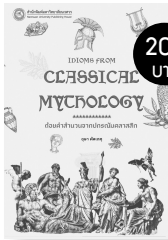
ในช่วงที่ญี่ปุ่นยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคมระหว่าง ค.ศ. 1910-1945 ประชาชนเกาหลีต่างเคลื่อนไหวเรียกร้องเอกราชจากญี่ปุ่น ทั้งในรูปแบบสันติวิธี และการใช้ความรุนแรง แต่การเรียกร้องและการต่อสู้ไม่บรรลุเป้าหมาย จวบจน ค.ศ. 1945 ที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเป็นโอกาสที่เกาหลีจะได้รับเอกราช แต่ด้วยความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองในเกาหลีที่ยึดมั่นอุดมการณ์แตกต่างกัน ก่อปรกักับการแข่งขันขยายอิทธิพลระหว่างมหาอำนาจ จึงเป็นเหตุให้เกาหลีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยต่อมาส่วนใต้ได้สถาปนาสาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea-ROK) หรือเกาหลีใต้ และส่วนเหนือได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's Republic of Korea-DPRK) หรือเกาหลีเหนือขึ้นใน ค.ศ. 1948 โดยสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนเกาหลีใต้ ส่วนสหภาพโซเวียตให้การสนับสนุนเกาหลีเหนือ การแข่งขันอ้างความชอบธรรมและความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลที่กรุงเปียงยางกับกรุงโซล ได้นำไปสู่การเผชิญหน้ากันและกลายเป็นสงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950-1953 ซึ่งการสู้รบไม่ได้มีเฉพาะเกาหลีทั้งสองเท่านั้น แต่มีมหาอำนาจที่ให้การหนุนหลังแต่ละฝ่ายส่งทหารเข้าร่วมรบด้วย

โดยสหภาพโซเวียตและจีนให้ความช่วยเหลือเกาหลีเหนือ ในขณะที่สหรัฐอเมริกา และกองกำลังสหประชาชาติให้ความช่วยเหลือเกาหลีใต้ เมื่อผลการสู้รบไม่มี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะ การยุติสงครามจึงเป็นในลักษณะการพักรบ เนื่องจากทั้ง 2 ฝ่าย ยังไม่มีการลงนามสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างกัน ผลของสงครามเกาหลีจึงแสดงให้เห็นว่า คิมอิลซ็อง (Kim Il-sung) ไม่บรรลุเป้าหมายในการรวมเกาหลีโดยใช้กำลังทหาร เพราะไม่สามารถโค่นล้มรัฐบาลประธานาธิบดีอีซึงมัน (Syngman Rhee) และรวมเกาหลีใต้เข้ากับเกาหลีเหนือ ในทำนองเดียวกันประธานาธิบดีอีซึงมัน ก็ไม่สามารถโค่นล้มรัฐบาลคิมอิลซ็อง และรวมเกาหลีเหนือเข้ากับเกาหลีใต้ แม้สหรัฐอเมริกาและกองกำลังสหประชาชาติรุกรบข้ามเส้นขนานที่ 38 เข้าไปในดินแดนเกาหลีเหนือแล้วก็ตาม

ในยุคสงครามเย็นท่ามกลางความขัดแย้งเนื่องจากการขยายอิทธิพลของมหาอำนาจ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ซึ่งอยู่ในสถานะประเทศหรือรัฐขนาดเล็ก (small state) จึงจำเป็นต้องพึ่งพามหาอำนาจในด้านความมั่นคง การเมือง และเศรษฐกิจ เพราะไม่เช่นนั้นอาจเผชิญการคุกคามจากประเทศที่มีอำนาจมากกว่า บทเรียนจากสงครามเกาหลีทำให้เกาหลีใต้ตระหนักว่า ถ้าไม่มีสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือ เกาหลีใต้ย่อมถูกผนวกรวมเข้ากับเกาหลีเหนือ เพราะในช่วงแรกของสงคราม กรุงโซลถูกยึดครองโดยกองทัพเกาหลีเหนือ อันเป็นเหตุให้รัฐบาลอีซึงมันต้องอพยพไปตั้งมั่นที่พูซาน (Busan) ในทำนองเดียวกันเมื่อกองทัพสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของนายพลดักลาส แมกอาร์เธอร์ (Douglas MacArthur) ยกพลขึ้นบกที่อินชอน (Incheon) ได้ตีตอบโต้กองทัพเกาหลีเหนือถอยร่นข้ามเส้นขนานที่ 38 ยึดกรุงเปียงยาง และขับไล่กองทัพเกาหลีไปจนถึงพื้นที่แถบแม่น้ำยาลู (Yalu River) ซึ่งอยู่ประชิดพรมแดนจีน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่รัฐบาลจีนต้องส่งกองทัพเข้าช่วยเกาหลีเหนือ และตีโต้ฝ่ายกองทัพสหรัฐอเมริกาถอยร่นไปอยู่ใต้เส้นขนานที่ 38 ฉะนั้น ภายหลังจากสงครามเกาหลี เกาหลีเหนือจึงต้องลงนามสนธิสัญญาด้านความมั่นคงร่วมกับ

200 บาท

ถ้อยคำสำนวนจากปกรณัม
คลาสสิก (Idioms from
Classical Mythology)
ผู้แต่ง: ศศ. ดร.อุษา พัดเกตุ

ถ้อยคำสำนวนจากปกรณัมคลาสสิก รวบรวมคำศัพท์และสำนวนในภาษาอังกฤษจากตำนานเทพเจ้าและวีรบุรุษของชาวกรีกและชาวโรมันโบราณที่ยังพบการใช้งานแพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน นำมาอธิบายด้วยการเล่าย้อนไปยังตำนานต้นกำเนิดพร้อมยกตัวอย่างการใช้จริงในภาษาอังกฤษผู้อ่านจะได้เพลิดเพลินไปกับเรื่องราวหลากหลายจากเทพปกรณัมคลาสสิกพร้อมกับได้ทราบประวัติและซึมซับวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่เปี่ยมพลวัต สามารถจะเปลี่ยนพระเอก เช่น เจ้าชายเฮคเตอร์ ให้กลายเป็นผู้ร้ายซึ่งเกรงไปได้หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับนิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่รักการอ่านบันเทิงคดี แต่ก็หวังจะได้กอบโกยสาระดี ๆ ไปด้วย

หนังสือแนะนำ

ขีด
ขิ้น

300 บาท

ขีดขิ้น

ผู้แต่ง:

รศ. ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร
ดร.กมลศก โทธิกนิษฐ
วัชรวุฒิ ซื่อสัตย์

“ไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่การกระทำทางการเมืองหรือการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองในสังคมใดจะครอบงำความคิดและอยู่เหนือชีวิตของสามัญชนได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เพราะการควบคุมบงการของชนชั้นปกครอง จะกระทำได้เพียงในพื้นที่สาธารณะเท่านั้น แต่ไม่สามารถกระทำได้เลยในพื้นที่สีเทาหรือพื้นที่ซึ่งมีความคลุมเครือ” – James C. Scott –

390 บาท

สัทวิทยาภาษาที่สอง
(L2 phonology)

ผู้แต่ง ศศ. ดร.พัทธชนก กิติกานันท์

การเรียนรู้เสียงพูดในภาษาที่สอง เป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้เรียนจำนวนมาก เนื่องจากการที่จะประสบความสำเร็จด้านการเรียนรู้เสียงนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้วิธีะ ในการออกเสียงและรับรู้เสียงได้อย่างถูกต้อง สำหรับผู้สอนและนักวิจัยทาง สัทวิทยาภาษาที่สอง ควรศึกษาให้เกิดความเข้าใจเสียงที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นเสียงในภาษาแรกหรือเสียงในภาษาที่สอง เพื่อให้สามารถอธิบาย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเสียงทั้งสอง หนังสือเล่มนี้ถ่ายทอด ขั้นตอนในการพัฒนางานวิจัยด้านสัทวิทยาภาษาที่สอง โดยรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนรู้เสียงในภาษาที่สอง เทคนิควิธีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ ผ่านประสบการณ์ของผู้เขียนและงานวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจศาสตร์การวิจัย ทางสัทวิทยาภาษาที่สอง และพัฒนาตนเองเป็นนักวิจัยทางสัทวิทยาภาษาที่สอง อย่างมืออาชีพ

☎ 0 5596 8833-8836

📍 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

✉ nuph@nu.ac.th

นโยบายสังคม ถือเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนแต่เมื่อพิจารณาด้วยมุมมองเชิงวิพากษ์ จะพบว่าอีกด้านหนึ่ง นโยบายสังคมมักถูกใช้เป็น “กลไกเชิงอำนาจ และอุดมการณ์ของรัฐ” ในการผลิต การสร้าง การจัดจ้วางชุดความรู้และความจริงที่มีผลต่อความคิดและความเชื่อของประชาชนในวงกว้างรวมทั้งการเอื้อประโยชน์ต่อ “ตัวรัฐเอง” ในฐานะ “ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย”

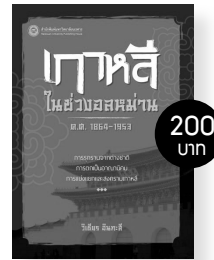
ทฤษฎีนโยบายสังคมและการวิพากษ์นโยบาย

ผู้แต่ง : ดร.กมลศ โปธิกนิษฐ

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ : จากแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ
ผู้แต่ง: ศ.ดร.ชานัญ ปานนางษ์

“งานวิจัยมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีขั้นตอน กระบวนการและการให้คำตอบที่แตกต่างกัน งานวิจัยที่เป็นเชิงคุณภาพ ก็เป็นประเภทหนึ่ง ที่มีขั้นตอน กระบวนการ และการให้คำตอบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในรูปแบบของการอธิบาย ให้รู้ถึงภูมิหลังที่มา สภาพปัจจุบัน และอนาคต ได้เป็นอย่างดี หนังสือเล่มนี้ ได้กล่าวถึง ขั้นตอน กระบวนการในการได้มาซึ่งคำตอบของงานวิจัย เชิงคุณภาพอย่างละเอียด ตามประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รวบรวมมา”

เกาหลีในช่วงอลหม่าน ค.ศ. 1864-1953 : การรุกรานจากต่างชาติ การตกเป็นอาณานิคม การแบ่งแยก และสงครามเกาหลี
ผู้แต่ง : รศ. ดร.วิเชียร อินทะลี

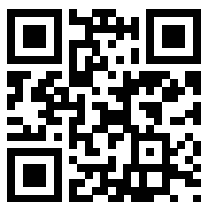
ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ของเกาหลีในยุคอลหม่าน ระหว่างค.ศ. 1864-1953 ที่เกาหลีต้องเผชิญเหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ การรุกรานจากต่างชาติการตกเป็นอาณานิคม การแบ่งแยก และสงครามเกาหลีถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิเคราะห์ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกาหลีทั้งสอง รวมทั้งมหาอำนาจที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาถัดมา ซึ่งเป็นสิ่งยืนยันสำคัญประการหนึ่งว่าการศึกษาเหตุการณ์ในอดีต ย่อมทำให้เห็นความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในช่วงถัดมาอันสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังข้อสังเกตของนักวิชาการที่ว่าประวัติศาสตร์ถือว่ามีอิทธิพลต่อการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

สั่งซื้อหนังสือออนไลน์

จัดส่งถึงบ้านสะดวกรวดเร็ว

สั่งซื้อทันที

กรณีต้องการสั่งซื้อหนังสือปริมาณมาก หรือเข้าชั้นเรียนติดต่อได้ที่
ฝ่ายจัดจำหน่ายสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

✉ nuph@nu.ac.th   สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
 0 5596 8833-8836   [nu_publishing](https://twitter.com/nu_publishing)

NUPH
online store

www.nupress.grad.nu.ac.th